

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki.

Helen kannattaa sitä, että esitys sujuvoittaa kaavoitusmenettelyjä ja edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Esitys myös mahdollistaa yleis- ja asemakaavojen samanaikaisen valmistelun ja päätöksenteon. Helen näkee kuitenkin, että erityisesti tuulivoimarakentamisen kannalta esitys vähentää paikallista päätösvaltaa esimerkiksi tuulivoiman kansallisen ja todella laajan etäisyyssäännön takia. Aikaisemmin päätökset on voitu tehdä paikallisesti ja alueen olosuhteet huomioonottaviin selvityksiin pohjautuen.

Lakiin on lisätty säännökset suuronnettomuusvaaraa aiheuttavista tuotantolaitoksista ja toiminnoista kaavoituksessa. Helen ehdottaa suuronnettomuusvaarallisten laitosten sääntelyyn ehdotettujen yksityiskohtaisten vaikeasti määrittelyjen reunaehtojen poistamista, koska todistetusti nykyinen kaavoitus käytäntö varmistaa kyseiset asiat eri kaavatasoilla jo nykyisellään kaavojen sisältövaatimusten kautta. Hyvin yksityiskohtainen ja rajoittava sääntely lakitasolla estäisi kohtuuttomasti laitosten sijoittamista ja olisi lain yleisten periaatteiden vastaista. Helen esittää, ettei alueidenkäyttölakiin säädettäisi yksityiskohtaisesti ja tulkinnanvaraisesti kemikaalilaitosten etäisyyksistä lukuisiin erilaisiin alueisiin vaan mallia otettaisiin MRA 57 §, jossa todetaan vain, että riittävät suojaetäisyydet on huomioitava, koska kaavoitus on aina eri intressien yhteensovittamista ja kokonaisharkintaa. Pykälässä annetut etäisyyksivaatimukset katsotaan olevan myös ristiriidassa mm. luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusmenettelyn ja ekologisen kompensatiomenettelyn kanssa.

Esityksessä suuronnettomuusvaarallisten laitosten läheisyyteen liittyvässä sääntelyssä on yksityiskohtaisesti määritetty tiettyjen alueiden läheisyyteen sijoittamisen estämisestä. Kuten lakiluonnoksen vaikutusten arvioinnissa todetaan, toteutuu jo nykyisen sääntelyn piirissä huolehtimisvelvollisuus riittävästä etäisyydestä asuinalueisiin ja muihin herkkiin alueisiin. Lisäksi kaavatasoja säätelee kullekin kaavatasolle määritetyt sisältövaatimukset, jotka huolehtivat osaltaan siitä, että mm. turvallisuuden ja luontoarvoja koskevat tavoitteet tulevat huomioiduksi. Helen näkee, että pykäläluonnos on kirjoitettu vaikeasti tulkittavaksi ja oikeustulkinnan suhteen ennakoimattomaksi siitä, mikä esimerkiksi on riittävä etäisyys virkistysalueista, miksi luokitellaan pykäläluonnoksessa mainittu erityisen herkkä luontokohde? Helen on huolissaan siitä, että uudet pykäläluonnokset ovat menossa yhä yksityiskohtaisemmiksi ja vaikeammin tulkittaviksi, jolloin esimerkiksi kaavoittajan ja hanketta suunnittelevan yrityksen on hankala tulkita täyttääkö kaava laissa säädetyt vaatimukset. Myöskään muiden maankäyttömuotojen osalta ei ole rajattu näin tarkasti lakitasolla sijoittamisen rajoituksista vaan se on ollut kaavoituksessa lähtökohtaisesti kokonaisharkintaa. Nämä muutokset ovat vastoin tavoitteita kaavoituksen sujuvoittamisesta, yritysten kilpailukyvyyn tukemisesta ja Suomen houkuttelevuudesta investointiympäristönä. Esimerkiksi useat energiatuotantolaitokset, mahdolliset vetyhankkeet ja datasalit voivat kemikaalien määrän ja laadun perustella olla toimintaa, jonka sijoittumista ko. pykälä säätelisi. Helen näkee, että pykäläluonnoksen riskinä on myös yhdyskuntarakenteen hajautuminen ja olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämisen toteuttamatta jättäminen. Helen pitää tärkeänä pykälässä määritettyä Tukesin ja pelastusviranomaisen lausuntomenettelyä.

Helen katsoo, että maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimukseen lisättyjen muiden luonnonarvojen vaalimiseen (23 §, 34 §) ja 7 §:n luonnon kannalta erityisen herkän alueen määrittelyyn liittyy epäselvyyttä.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

Helen puoltaa maakuntakaavan yksityiskohtaisuuden ja oikeusvaikutteisuuden vähentämistä. Maakuntakaavan tehtävien rajaaminen koskemaan vain valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä on oikea suunta. Maakuntakaavan tehtävien rajaaminen ja sen oikeusvaikutusten keventäminen kuntakaavoituksen sujuvoittaa muun muassa hankekaavoitusta, koska kuntakaavoituksella voidaan ratkaista aiemmin maakuntakaava edellyttäneitä alueidenkäytön kysymyksiä. Yhden kaavaportaan laatimis- ja muutostyön vähenemisellä on merkittäviä positiivisia vaikutuksia lupaprosessien nopeutumiseen. Puhtaan siirtymän hankkeiden osalta tällä on myös positiivisia ilmastovaikutuksia hankkeiden luvittamisen nopeutumisena. Seudullisten tai kunnallisten alueidenkäytön kysymysten ratkaiseminen maakuntakaavalla aiheuttaa päällekkäisyyttä selvitysvelvoitteissa ja lisää valitusmahdollisuuksissa, mutta yleistasoisuutensa vuoksi se ei takaa alueen soveltuvuutta kaavan tarkoittamaan toimintaan, eikä velvoita kuntia edistämään kuntakaavoitusta. Helen pitää hyvänä, että esitetty säännös vahvistaa mahdollisuutta tarkentaa maakuntakaavoituksen ratkaisua kuntakaavoituksella. Maakuntakaavoituksen hitaan syklin on mahdotonta pysyä teknologian nopean kehityksen myötä

puhtaan siirtymän hankkeiden kehityksessä mukana, jolloin maakuntakaavan olettamat voivat olla jo maakuntakaavan voimaantullessa vanhentuneita.

Uutena maakuntakaavan sisältövaatimuksena säädetty ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen on kannatettava lisäys. Perusteluiden mukaan ilmaston muutoksen huomioon ottaminen maakuntakaavassa edellyttäisi vähäpäästöisen energian tuotannon ja siirron alueidenkäytöllisten tarpeiden huomioon ottamista. Helen näkee perustelut suppeina, sillä energiamurroksen näkökulmasta myös erilaiset hukkalämmön hyödyntämiseen, energian varastointiin ja vetytalousratkaisuihin liittyvien alueidenkäytöllisten tarpeiden huomioiminen on keskeistä.

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

Helen kannattaa sitä, että esitys mahdollistaa yleis- ja asemakaavojen samanaikaisen valmistelun ja päätöksenteon. Puhtaan siirtymän hankkeiden osalta tällä on myös positiivisia ilmastovaikutuksia hankkeiden luvittamisen nopeutumisena.

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Esityksen mukaan alueidenkäyttölain uudistuksessa tuotaisiin voimaan hallituksen puoliväliriihessä tehty linjaus siitä, että tuulivoimala olisi sijoitettava vähintään kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeuden etäisyydelle olemassa olevista asuinrakennuksista ja rakentamisluvan saaneista asuinrakennuspaikoista ja rakentamisluvan saaneista asuinrakennuspaikoista sekä asemakaavassa tai yleiskaavassa osoitetuista asuinrakennuspaikoista. Puoliväliriihessä asian osalta linjattiin myös, että lausuntopalautteen pohjalta esitystä arvioidaan vielä siten, että tarvittava sähköntuotannon lisäys Suomeen ei esty.

Helenin arvion mukaan nyt annettu esitys ei täytä vaatimusta siitä, että tarvittava sähköntuotannon lisäys Suomeen ei esty, ja vaikutusarviot tämän suhteen ovat täysin puutteelliset. Uusi etäisyyslinjaus estää maatuulivoiman rakentamista ja näin vähentää tuulivoiman määrää. Pienempi sähköntarjonta nostaa sähkön hintaa. Lakimuutos tulee pysäyttämään Suomen uusiutuvan energian kasvun ja rajoittamaan merkittävästi sähköntuotannon kasvua. Sillä tulee olemaan vaikutuksia esimerkiksi uusiin teollisiin investointeihin, jotka tarvitsevat paljon puhdasta sähköä. Tämän takia Suomi häviää sähköä käyttävän teollisuuden investointeja, mikä romuttaa Suomen kasvun perustan. Maakuntakaavan ulkopuoliset tuulivoimahankkeet tulevat pienenemään tuntuvasti ja voimat sijoittuvat syvemmälle erämaisille alueille, jolloin menetetään luontoarvoja. Lisäksi vaikka rajoitusta ei olla esittämässä maakuntakaavan tuulivoima-alueille, niin etäisyysääntelyn pelätään leviävän

myös maakuntakaavoitusta ohjaavaksi suunnittelulähtökohdaksi. On kuitenkin huomioitava, että tuulivoima-alueiden maakuntakaavoitus on yleispiirteistä suunnittelua, joka perustuu tuulivoiman osalta pitkälti poissulkeviin paikkatietoanalyysihin ja jotka eivät ota huomioon esimerkiksi rakennuskannan luokitukseen tai ajantasaisuuteen liittyviä aineistovirheitä, jotka selviävät yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Helen pitää erittäin tärkeänä, että etäisyysääntöä ei tule saada soveltaa tai ottaa käytännöksi maakuntakaavan tuulivoima-alueita määritettäessä.

Lakiesityksessä ei anneta mitään perusteluja linjaukselle siitä, että tuulivoimala olisi sijoitettava vähintään kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeuden etäisyydelle olemassa olevista asuinrakennuksista ja rakentamisluvan saaneista asuinrakennuspaikoista sekä asemakaavassa tai 41 tai 74 §:ssä tarkoitetussa yleiskaavassa osoitetuista asuinrakennuspaikoista.

Esitetty etäisyysäännös estää tai hankaloittaa myös olemassa olevien tuulipuistoalueiden hyödyntämisen voimaloiden käyttöään päätyttyä. Vanhoissa tuulivoimakaaavoissa sallitut kokonaiskorkeudet eivät ole tarkoituksenmukaisia repower-hankkeisiin. Tuotannossa olleen tuulivoimapuistoalueen hyödyntäminen vaatii lähtökohtaisesti kaavamuutoksen, jolloin aluetta uudelleen kaavoitettaessa tulisi ottaa huomioon säädetyt uudet etäisyysvaatimukset, eikä kaavoitus perustuisi enää paikallisiin olosuhteisiin ja vaikutusperusteiseen etäisyysvaatimukseen. Tämän myötä menetetään olemassa olevan rakennetun infran hyödyntämisen mahdollisuus yleiskaavojen sisältövaatimusten vastaisesti. Muutoksen katsotaan lisäävän uusien voimajohtojen ja tiestön rakentamisen tarvetta, kun jo rakennettuja tuulivoimapuistoalueita ei pystytäkään jatkossa hyödyntämään nykyinsäädäntöä vastaavalla tavalla. Samalla tuulivoimakapasiteettia, kuntien ja maanomistajien tuloja menetetään.

Hallituksen esityksessä esitetyn tuulivoimapotentiaalin arvion osalta on syytä huomioida, että lainvoimaisissa maankuntakaavoissa on osoitettuna tuulivoima-alueita, joiden hyödyntäminen on todettu olevan mahdotonta mm. tarkempien luontoselvitysten, puolustusvoimien kielteisen kannan tai maanomistajien haluttomuuden vuokrata alueitaan johdosta (maakuntakaavoituksen yhteydessä ei maan hallintaoikeuden saamisen lähtökohtaa tarkastella). Helen pitääkin esitettyä maakuntakaavojen tuulivoimapotentiaaliarvioita epärealistisena ja liian korkeana.

Helenin näkemyksen mukaan voimassa oleva vaikutusperäinen (mm. ääneen ja välkkeeseen perustuva) etäisyysvaatimus on toimiva. Nykyinen menettely huomioi paikalliset olosuhteet ja säilyttää kunnan määräysvallan alueiden käytöstään. Tasapuolisen kohtelun ja teknologianeutraalin lähestymistavan mukaisesti tuulivoiman sijoittumisen perustana on perusteltua säilyä myös jatkossa tapauskohtainen arviointi, kuten kaikkien muiden maankäyttömuotojen osalta menetellään.

Nykyinen sääntely varmistaa, että hankkeet sijoittuvat kestäväällä tavalla ihmisen ja luonnon näkökulmasta, silti lakia esitetään muutettavaksi merkittävästi. Tällä hetkellä tuulivoimaloiden ja asutuksen välistä etäisyyttä määritellään sekä tuulivoimaloiden ulkomelutasoa koskevalla valtioneuvoston asetuksella että asumisterveysasetuksen sisämelutasojen toimenpiderajoilla.

Näiden asetusten lähtökohtana on terveydellisten vaikutusten ehkäiseminen. Ympäristöministeriö on laatinut tuulivoimamelun melumallinnusohjeen ja toteutuneiden tuulivoimapuistojen melumittaustulokset ovat todistaneet, että mallinnukset pitävät hyvin paikkansa. Hankkeiden kaavoituksen, YVA-menettelyn ja rakentamislupien yhteydessä varmistetaan, että ohjearvot ja toimenpiderajat alitetaan. Jo tällä hetkellä tuulivoimalan meluohjearvot ovat jo valmiiksi matalammat kuin millään muulle toiminnalle, joten sääntely huomioi vaikutuksia jo hyvin. Helen tukee Energiateollisuus ry:n näkemystä siitä, että mikäli etäisyydestä päätetään antaa tarkempaa sääntelyä, se tulisi tehdä asetuksen muodossa. Lisäksi sen tulisi olla ehdotettua huomattavasti pienempi, jotta sähköntuotannon lisäys ei esty.

Lisäksi lakiehdotuksen osalta on epäselvää, miten maakuntakaavassa olevien hankkeiden maakuntakaavarajausten läheisyydessä olevia voimaloita tulkitaan. Kuten lakiesityksessä ja tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaassa mainitaan, maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma, joka tarkentuu yleiskaavoituksessa. Lakiehdotus jättää liikaa varaa tulkinnalle, milloin tuulivoimala katsotaan olevan maakuntakaavassa osoitettu ja etäisyysvaatimusta edellytetään sovellettavaksi. Oikeuskäytännön mukaan kuntakaavaratkaisu voi riittävillä selvityksillä perustellen erota maakuntakaavassa osoitetusta tuulivoima-alueiden rajauksesta ja on silti maakuntakaavan mukainen. Helen katsoo, että muutos on osin ristiriidassa maakuntakaavan ohjausvaikutusten koskevien muutosehdotusten kanssa.

Helen pitää tuulivoimakaavan sisältövaatimuksiin lisättyä kirjausta siitä, ettei merkittäviä haitallisia maisemavaikutuksia saa syntyä, päällekkäisenä säädöksenä ja ehdottaa lisätyn kirjauksen poistamista. Yleiskaavan sisältövaatimuksissa on jo todettu rakennetun ympäristön ja maiseman vaaliminen ja tuulivoimarakentamista koskevissa yleiskaavan erityisissä sisältövaatimuksissa on kirjattu sopeutuminen maisemaan. Nykyinen sääntely varmistaa riittävällä tavalla maisemavaikutusten huomioimisen ja vaikutusten lieventämisen tarpeet tuulivoimakaavoituksessa. Uusi kirjaus olisi jo kolmas sääntely samaan aiheeseen, mikä on täysin hallinnon yksinkertaistamisen tavoitteen vastaista.

Lakiluonnoksessa esitetty tuulivoimalan vähimmäisetäisyydestä poikkeaminen maanomistajien suostumuksella (68 § 2. mom.) lisää etäisyys sääntelyn ongelmallisuutta ja suostumusmenettelyyn liittyy merkittäviä ongelmia ja epäselvyyksiä. Esitetty suostumusmenettely voi joissakin tapauksessa muodostua hankkeen toteutumisen esteeksi maanomistajien suuren määrän takia tai viedä kohtuuttomasti aikaa ja hidastaa suunnittelun etenemistä. Yksittäisellä maanomistajalla on mahdollisuus estää hankkeen toteuttaminen tilanteissa, jossa hankealueen omistajat, kunta sekä muut osalliset kannattaisivat hanketta. Helen on Energiateollisuus ry:n kanssa samaa mieltä, että menettely rikkoo merkittäväällä tavalla demokraattiseen päätöksentekoon liittyviä kaavoituksen yleisiä periaatteita.

Yhteenvetona Helen esittää tuulivoimasääntelyn säilyvän nykyisin voimassa olevan sääntelyn mukaisena. Nykyinen lainsäädäntö on toiminut paikallisten ihmisten, luontovaikutusten ja tuulivoimarakentamisen osalta hyvin ja Suomeen on saatu toimijoiden kipeästi kaipaava ennakoitava

suunnittelu ympäristö ja luvituspolku, jota korkeimman hallinto-oikeiden lukuisat päätökset nykylainsäädännön oikeustulkinnasta tällä hetkellä tukevat.

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Helen kiittää sitä, että uutena kaavamuotona esitykseen on kirjattu aurinkovoimayleiskaava, joka mahdollistaa rakentamisluvan suoraan yleiskaavan perustella. Aiemmin aurinkovoimaa varten tehty yleiskaava on edellyttänyt kaavoituksen jatkoksi vielä suunnittelutarveratkaisun ja rakentamisluvan. Tästä on aiheutunut erityisesti hybridihankkeiden (tuulivoimaa ja aurinkovoimaa) luvituksen hidastumista ja osin päällekkäistä työtä, kun tuulivoima on voitu luvittaa suoraan yleiskaavan perustella, mutta aurinkovoima on edellyttänyt samalla alueelle vielä suunnittelutarveratkaisun ennen rakentamisluvan myöntämistä.

Helen näkee, että esitetty kaavoituspakko yli kymmenen hehtaarin aurinkovoimalalle ei ole perusteltu, koska aurinkovoimalan vaikutukset ovat tapauskohtaisia, eikä merkittävänä rajana pidettävä rakentaminen ole sidoksissa pinta-alaan. Muillekaan energiamuodoille ei ole säädetty tehoon ja kokoon liittyvä säädöksiä alueidenkäyttölakiin. Kymmenen hehtaarin raja tulee merkittävästi lisäämään kaavoituksen tarvetta, ja esitetty raja on vahvasti ristiriidassa hallituksen luvituksen sujuvoittamista koskevien tavoitteiden kanssa. Mikäli aurinkovoimarakentamiselle halutaan kirjata oma kaavoituspakko koskeva kokoraja lakiin, tulisi sen olla huomattavasti esitettyä suurempi. Selkeintä olisi, että se olisi YVA-lain mukainen 200 hehtaaria.

Esityksestä poiketen aurinkovoimapuistojen luvittaminen suunnittelutarveratkaisulla tulisi mahdollistaa jatkossakin alueilla, jossa ei ole kaavallista ohjaustarvetta eri maankäyttömuotojen yhteensovittamiseksi. Suunnittelutarveratkaisujen selvitysvelvollisuus aurinkovoimarakentamisen osalta on ollut käytännössä vastaava kuin kaavoituksen yhteydessä, mutta prosessi on hanketoimijoille nopeampi. Suunnittelutarvehakemuksen yhteydessä on tyypillisesti tehty luontoselvitykset, tarvittavat lajistوسelvitykset ja arkeologiset selvitykset, arvioitu heijastusvaikutukset ja laskettu ilmastovaikutukset sekä laadittu kattavat vaikutusten arvioinnit, jotta suunnittelutarveratkaisun myöntämisen edellytykset on voitu katsoa täyttyvän. Lisäksi suunnittelutarvemenettelyn yhteydessä on mahdollista toteuttaa vapaaehtoista osallistamista esimerkiksi yleisötilaisuuden muodossa.

Aurinkovoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityistä sisältövaatimusta siitä, ettei aurinkovoimarakentamista osoiteta merkittävässä määrin metsäisille alueille ei ole nähdäksemme loppuun asti harkittu ja määrittäminen on epäselvä. Helen esittää kohdan poistamista laista. Laissa ei tule rajoittaa aurinkovoimapuistojen rakentamista metsämaalle, vaan metsämaanomistajalla tulee mahdollistaa omaisuutensa hyödyntäminen. Aurinkovoimarakentamisen vaikutukset metsäkatoon eivät eroa muusta rakentamisesta, mutta metsän poistoon liittyvää rajoitusta ehdotetaan laissa ainoastaan aurinkovoimalle. Lisäksi ilmastovaikutuksen ja metsäkadon osalta aurinkovoimarakentamisen hankekokonaisuutta pitäisi katsoa voimalaitoksen ja sen tarvitseman sähkönsiirron kokonaisuutena. Metsäiselle maalle sijoittava aurinkovoimapuisto voi olla lähellä

sähköverkon liittymispistettä tai sen varrella, jolloin kokonaisvaikutus metsäiselle maalle sijoittumiseen ja hiilensidontaan voi olla pienempi, kuin hankkeella, joka sijaitsee esimerkiksi peltoalueella ja vaatii sähköverkkoon liittyäkseen pitkän voimajohtolinjan toteuttamista metsäiselle alueelle. Sisältövaatimusten osalta emme katso tarpeelliseksi säätää alueista, jonne aurinkovoimaa ei voisi toteuttaa, vaan sen pitäisi olla aina tapauskohtaista ja paikkasidonnaista kokonaisuusharkintaa. Mikäli lakiin jää kirjaus ”merkittävässä määrin” tulisi avata tarkemmin, mitä merkittävässä määrin tarkoittaa lain tulkinnan kannalta.

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

-

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

-

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

Helen kannattaa sitä, että ydinvoiman kannalta merkittävää asemakaavaa koskeva valitus käsitellään kiireellisenä. Ydinvoiman sisällyttäminen samaan kiireellisyysääntelyyn kuin uusiutuvat energiamuodot on Suomen puhtaan energian lisääntymisen sekä energiamarkkinan tasapainon kannalta välttämätöntä. Luonnoksessa muutos koskee vain asemakaavaa, mutta esityksessä ei ole avattu perusteita, miksi se ei koskisi myös yleiskaavaa tai maakuntakaavaa. Helen katsoo, että lähtökohtaisesti pienydinvoima ei ole maakunnallisesti merkittävää maankäyttöä. Voi olla kuitenkin

tapauksia, että maakuntakaavoitus nähdään tarpeelliseksi. Helen esittää, että sekä yleiskaava että maakuntakaava, joilla ohjataan ydinvoiman sijoittumista, tulisi lisätä kiireellisyysääntelyn piiriin. Ydinvoiman kannalta merkittävä yleiskaava ja maakuntakaava on perustelua olla kiireellisyysääntelyn piirissä, koska niiden tavoite ja sisältö on selkeästi määritettävissä. Lisäksi ydinvoimaloille on etusija myös lupa-asioissa. Kun asemakaavan lisäksi myös yleiskaava on kiireellisyysääntelyn piirissä, se muodostaa selkeän kokonaisuuden yhden luukun palvelujen lakihankkeen kanssa.

Helen pitää hyvänä muutoksena sitä, että valitusoikeus rajataan yleiskaavan mukaisissa asemakaavoissa asianosaisiin kunnallisvalituksen sijaan. Lisäksi rekisteröityjen paikallisten ja alueellisten yhdistysten muistutusvelvoite valitusoikeuden käyttämisen edellytykseksi on hyvä uudistus, mutta sen soveltamisesta ei tulisi rajata pois kaavoja, joiden toteuttamiseen liittyy ympäristövaikutusten arviointimenettely. Muistutusvelvoite tulisi koskea myös näitä hankkeita, jolloin sääntely olisi samassa linjassa hankkeesta riippumatta.

Helen kannattaa myös sitä, että sähkövarastot sisällytetään samaan kiireellisyysääntelyyn kuin uusiutuvat. Helen kiittää näiden hankkeiden kiireellisyysääntelyn jatkumista vuoteen 2032 asti nykyisen lain vuoden 2028 sijaan.

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksiantoa j voimaantuloa koskevat säännökset

Helen kannattaa sitä, että kaavan voimaantuloa ei enää sidota kaavan kuuluttamiseen sanomalehdessä. Kaava tulee voimaan, kun kaava on hyväksytty ja siitä ei ole valitettu 30 päivän sisällä. Tiedottamisvelvollisuus esimerkiksi kunnan verkkosivuilla on hyvä säilyttää kuitenkin kunnalla. Helen kannattaa tätä uudistusta, jolla nopeutetaan ja yksinkertaistetaan kaavoitusprosesseja.

Kommentti luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislaki)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

Rakentamislain 46 §:n sijoittamisen edellytyksiin suunnittelutarvealueella esitetään täsmennettäväksi siten, että yli kymmenen hehtaarin aurinkovoimalan rakentamista pidettäisiin aina

merkittävänä rakentamista, eli se vaatisi kaavoitusta suunnittelutarveratkaisun sijasta. Helen huomauttaa, että aurinkovoimarakentamisen merkittävyttä ja kaavoitustarvetta tulee tarkastella sen vaikutusten ja ympäröivän maankäytön ohjaustarpeen kautta, ei kokoon perustuvana määrittelynä.

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Malin Kimmo
Helen Oy